

Rajavartiolaitoksen esikunta
Raja- ja meriosasto
Ylitarkastaja Ilona Leppänen

23.4.2026

HE 51/2026 vp

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ulkomaalaislain ja rikoslain 17 luvun 7 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt Rajavartiolaitokselta kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi ulkomaalaislain ja rikoslain 17 luvun 7 b §:n muuttamisesta (51/2026 vp). Rajavartiolaitoksen esikunta kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Rajavartiolaitoksen esikunta, joka toimii samalla sisäministeriön rajavartio-osastona, on lausunut 2.2.2026 sisäministeriön lausuntopyyntöön (VN/30556/2024) luonnoksesta hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain muuttamisesta. Rajavartiolaitoksen lausunto on huomioitu hallituksen esityksen valmistelussa riittävällä tavalla.

Rajavartiolaitoksen tehtävänä on rajaturvallisuuden ylläpitäminen. Rajavartiolaitos toimii rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi yhteistyössä muiden viranomaisten sekä yhteisöjen ja asukkaiden kanssa. Rajavartiolaitokselle kuuluvista tehtävistä säädetään rajavartiolaissa (578/2005).

Rajavartiolaitos pitää kannatettavana pääsyn epäämistä koskevaa muutosta, koska muutoksella arvioidaan olevan sääntelyn tilaa selkeyttävä vaikutus, kun ulkorajalla tehtäviin päätöksiin sovellettaisiin jatkossa aiempaa useimmissa tapauksissa suoraan Schengenin rajasäännöstöä. Hallituksen esityksessä laajennetaan rajatarkastusviranomaisen toimivaltaa henkilötuntomerkkien ottamisessa, Rajavartiolaitos näkee ehdotetut muutokset hyvänä uudistuksena.

Rajavartiolaitos pitää kannatettavana, että rajatarkastusviranomainen voi tehdä Maahanmuuttovirastolle esityksen ulkomaalaisen oleskeluluvan peruuttamiseksi, jos se arvioi, että oleskeluluvan edellytykset eivät täyty ja lupa tulisi peruuttaa. Tämä muutos on vakiintuneen viranomaiskäytännön nostamista lain tasolle, jonka Rajavartiolaitos katsoo olevan perusteltua, koska esityksessä ehdotetaan myös, että rajatarkastusviranomainen voisi tällaisen esityksen tehdessään ottaa oleskelulupakortin tai unionin kansalaisen perheenjäsenen oleskelukortin tilapäisesti

haltuunsa. Muutoksella pyritään estämään ennalta oleskelulupa- ja oleskelukorttien väärinkäyttöä.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi myös rajatarkastusviranomaiselle toimivalta toimittaa maastapoistamispäätöksen tiedoksianto kansainvälistä suojelua koskevassa asiassa. Kyse voisi olla esimerkiksi rajamenettelyssä tehdyistä päätöksistä. Rajavartiolaitos katsoo tämän muutoksen olevan perusteltu ja Rajavartiolaitos näkee tarkoituksenmukaiseksi käsittää tämä koskemaan myös muita kuin rajamenettelyssä tehtyjä kielteisiä päätöksiä, siten kun kielteiset päätökset koskevat Rajavartiolaitoksen asiakkaita. Tämän toimivallan lisäyksen voidaan katsoa lisäävän prosessin sujuvuutta ja tehostaa maasta poistamisia.

Rajavartiolaitoksen esikunta on osallistunut hallituksen esityksen valmisteluun ja kannattaa siinä esitettyjä lakimuutosehdotuksia.